

Metodbeskrivning

Brukarpaneler



Brukarpaneler är en metod för att bedöma om en produkt, tjänst eller miljö är lätt att använda.

Design för Alla är ett begrepp som syftar till att miljöer, varor och tjänster ska utformas så att de fungerar för så många människor som möjligt. Den bärande idén är att förenkla vardagen för alla och skapa ett samhälle med högre livskvalitet för många fler. Med en allt större andel äldre i befolkningen växer antalet människor med exempelvis nedsatt syn, hörsel, styrka, finmotorik eller kognition. Därmed ökar även behovet av en bättre funktionalitet hos miljöer, varor och tjänster.

Brukarpaneler är en metod för att bedöma om en produkt, tjänst eller miljö är lätt att använda. För att göra denna bedömning använder vi personer med relevanta funktionsnedsättningar som mätinstrument. Detta för att människor med funktionsnedsättningar har svårare att kompensera för svårare lösningar och därmed har lättare att identifiera problemen. Brukarpaneler syftar till att företagen ska vidga sin potentiella marknad med visionen Design för alla.

Metoden utgår från ambitionen att ge ett stödjande verktyg för tillverkare och producenter av produkter. Idén är enkel. En produkt testas av en brukarpanel. Panelens bedömning verifieras genom jämförelse med en större referensgrupp då varje brukarpanel är unik. Genom att väga samman brukarpanelens förmågor och bedömning av produkten erhålls en standardiserad bedömning av produktens användbarhet för vissa målgrupper.

Framtagning av frågeformulär

Nedan följer en beskrivning av metoden. För att förenkla texten kallas produkt, tjänst och miljö nedan endast för produkt.

Först genomförs en aktivitetsanalys gällande den aktuella produkten. Genom att dela upp aktiviteterna så långt det går identifieras varje enskilt moment.

Frågor på varje moment formuleras enligt mallen "Hur är det att genomföra momentet?" Exempel: "Hur är det att öppna dörren?", "Hur är det att förstå hur man byter kanal?", "Hur är det att bryta förpackningens garantiförsegling?", "Hur är det att hitta till receptionen?" och så vidare.

Framtagning av testgrupp

Testpersoner identifieras genom att de själva bedömer vilken typ av funktionsnedsättningar de har i frågeformulär (bilaga 1).

Bedömningen görs på en skala från 0-5 där 0= ingen funktion, 1= mycket nedsatt funktion, 2= lite nedsatt funktion, 3= varken eller, 4= ganska bra funktion, 5= Mycket bra funktion.

För att godkännas som testperson måste funktionen i relevanta nedsättningar bedömas 2 eller lägre.

Testgenomförande

Vid testtillfället börjar testpersonen att fylla i ett mer omfattande frågeformulär där hon/han skattar hur sina funktioner och förmågor är vid testtillfället.

Bedömningen görs på en skala från 0-5 där

0= ingen funktion/förmåga

1= mycket nedsatt funktion/förmåga

2= lite nedsatt funktion/förmåga

3= varken eller

4= ganska bra funktion/förmåga

5= Mycket bra funktion/förmåga

(Denna bedömning används för att kalibrera testgruppen mot referensgrupp).

Därefter bedöms alla moment i en hela aktivitetskedjan på det sätt att testpersonen först genomför aktiviteten och därefter graderar sin upplevelse av hur det gick.

Den skala som används är

0= Går inte

1= Mycket svårt

2= Lite svårt

3= Varken svårt eller lätt

4= Ganska lätt

5= Mycket lätt.



Svaren i frågeformulären förtydligas med bilder av ansikten som har olika uttryck.

Utvärdering av testresultat

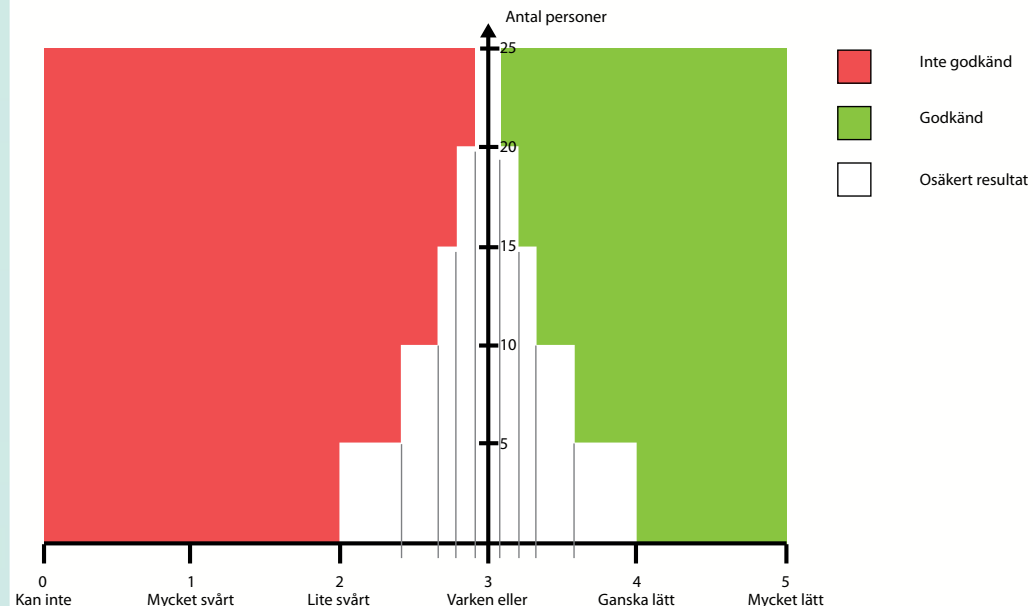
Det första som sker vid utvärderingen av testresultatet är att den aktuella testgruppen kalibreras mot en referensgrupp om 100 personer med nedsättningar inom samma område. Vi tittar på hur mycket tesgruppens genomsnittliga förmåga skiljer sig mot referensgruppens genomsnittliga förmåga.

Hänsyn tas också både till hur stor inverkan graden av nedsatt förmåga har på hur man bedömer produkten och hur stor osäkerheten i individernas svar är.

Företaget bestämmer själv hur många testpersoner man vill bygga resultatet av sin utvärdering på. Det minsta antalet för att genomföra en godkännandetest är dock 5 personer.

Acceptansvärdet för att en produkt ska vara godkänd är 3 det vill säga "Varken svårt eller lätt".

Kraven på produktens användbarhet för att bli godkänd blir dock större ju mindre grupper man använder i och med att osäkerheten i resultatet blir större.



Ju mindre grupp som testar produkten desto större blir osäkerheten i resultatet (det vita fältet) vilket innebär att ett högre värde krävs för att bli godkänd (grönt fält). På motsvarande sätt krävs också ett lägre värde för att få besked om att produkten är underkänd ur användbarhetssynpunkt (rött fält).

Anmärkning: Exakta värden för godkänd/underkänd vid olika gruppstorlekar kommer när referensgruppen är sammanställd

Om du har frågor

Lena Lorentzen,
Utvecklingsansvarig för Brukarpaneler,
Unicum - Nordisk Design för Alla Center
Telefon 070-298 53 68
E-post: lena.lorentzen@unicum.se

Pia-Lena Krischel
Projektansvarig för Brukarpaneler
Handikappförbunden
Telefon 070-949 08 04
E-post: pia-lena.krischel@hso.se

